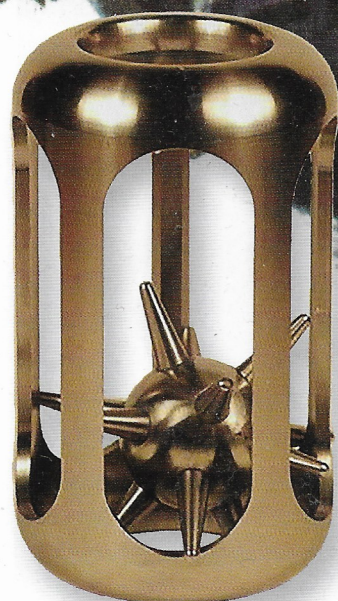

Rychlé šupy

Kresba © dr. Jan Fischer - heirs

Rébus jedné básničky / Překvapivá nabídka Ozvěnám /
Záhada parníku Helene / Byl připraven / Klubovna ve Věži /
Kalendář Junáka 1941 / Rotačka – Foglarovo zoufalství /
Evangelium Lesní moudrosti / Nesmělý Jestřáb / Betlémář se srdcem „Šípáka“ /
Píše „stř.“, kreslí „pfa“ / Tajemný Mariquita

KAREL LÍBA – „OSTRAVSKÝ FOGLAR“

BŘETISLAV BOHÁČ – BŘEŤA

V deseti letech jsem poprvé zhltnul knihu Jaroslava Foglara „Hoši od Bobří řeky“, fascinovala mne a neustále jsem se k ní vracel. Když jsem na podzim roku 1967 vstoupil do Karlova oddílu, pochopil jsem, že jsem se dostal do party právě takových hochů. A jak asi na mne zapůsobila návštěva poloboha Jaroslava Foglara v únoru 1968 v naší klubovně? Dodnes, když na tu chvíli vzpomínám, jsem toho plný. Bylo to ve středu, schůzku jsme měli my, Vydry a Rysové. Foglar, když si vše podrobně prohlédl, nás velice pochválil a řekl, že oddíl vedený Karlem a jeho oddíl v Praze mají stejnou úroveň! Setkání mne ovlivnilo na celý život a léta strávená v oddíle dala mému životu pevný základ. Karle, díky!

Ing. Jaroslav Prokop – Prója: Vzpomínka na setkání s Jestřábem

„Navigare necesse est, vivere non necesse.“

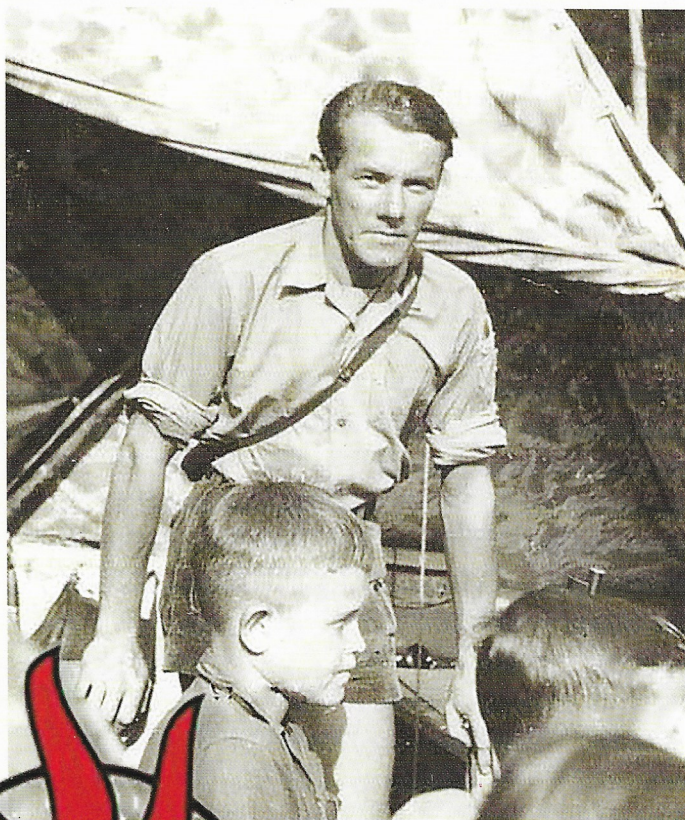
„Plouti jest nutno, žítí není nutno.“

Tak, v latinském překladu, jsou na domě „Seefahrt“ v Brémách napsána známá slova Pompeiova. Pompeius totiž, máje r. 56 př. Kr. na starosti zásobování Říma, chtěl z Afriky odrazit s lodmi obilnými, když nastávala bouře. Lodníci se vzpouzeli a tu Pompeius vskočil první do lodí, zvolav řecky: „Plein ananké, zén úk ananké“. (Plouti jest nutno, žítí není nutno.)

Tento citát měl Karel na obraze, znázorňujícím koráb v bouři, umístěném na zdi ve svém pokojíčku v domku v Ostravě-Hrabové, kde žil se svými rodiči a v němž měl svou fotografickou laboratoř. Po každé oddílové výpravě, po každé oddílové akci a po každé zajímavé události vyvolával fotografie ze svých fotoaparátů. Nejdříve fotil flexaretou, potom yashicou a tvořil snímky, které zvětčily náš klukovský a chlapecký svět. Okamžiky, zachycené na černobílé filmy a proměněné v jeho laboratoři na malé i větší fotografie, provázely celé generace ostravských kluků. Vlepovali jsme si je do svých deníků, zakládali do „Kadetů“ i osobních dokumentů. Kromě fotek vyráběl Karel též oddílový časopis, kam psal své postřehy ze schůzek i výprav, lepil tam fotografie a doprovázel je drobnými kresbami. Při listování každým novým číslem oddílového Kompasů, týdenního ručně psaného zpravodaje oddílového dění, se nám tajil dech a hlтали jsme každé Karlovo slovo. Později přibýly „důkazy“ (někdy od roku 1966–1967), a každý jsme si tak mohli založit pamětní lístek naší účasti na oddílovém životě.

Těmito vzpomínkami si dovoluji připomenout život a práci našeho vedoucího, nezapomenutelného Karla Líby, který by se letos dožil 97 let a jehož oddíl BVÚ vstoupil letos do 76. roku své nepřetržité činnosti.

Karel Líba se narodil 17. listopadu 1924 v Jiřicích č. 48 u Brandýsa nad Labem jako prvorozený syn svých rodičů – otce Karla Líby a matky Anny Líbové, rozené Bohdanecké z Charvátce č. 37. V době velké hospodářské krize se rodiče se dvěma hochy – Karlem a Vladimírem (nar. 1926, oddílovou přezdívku měl „Bimbo“) přestěhovali přibližně v letech 1932–1933 za práci do Ostravy. Bydleli v centru Ostravy na Brandlově ulici č. 9. Rodiče si při odchodu do důchodu koupili malý domek na ulici Jezdiště č. 10 v Ostravě-Hrabové, kam se Karel odstěhoval s nimi. Po absolvování základní školy navštěvoval Karel v letech 1938 až 1941 v Moravské Ostravě tříletou „Odbornou pokračovací školu pro pánské živnosti oděvnícké“, kterou ukončil s velmi dobrým prospěchem. Vyučil se jako krejčí. V době 2. světové války neměl stálé zaměstnání, byl stále veden jako krejčí. V dubnu 1946 byl odveden a od 1. 10. 1946 nastoupil v Levoči na Slovensku do základní vojenské služby. Po jejím ukončení (26. 9. 1948) se vrátil do Ostravy a pracoval na koksově generála Svobody jako pomocný dělník. Na koksově pracoval po celou dobu aktivního pracovního procesu až do odchodu do starobního důchodu v roce 1984 postupně ve funkcích pomocný dělník (1948–1963), vzorkař v laboratoři (1964–1968), požární preventista (1968–1984). Před válkou založil klub při redakci Mladého hlasatele. V průběhu války vstoupil do Klubu českých turistů (tenkrát se

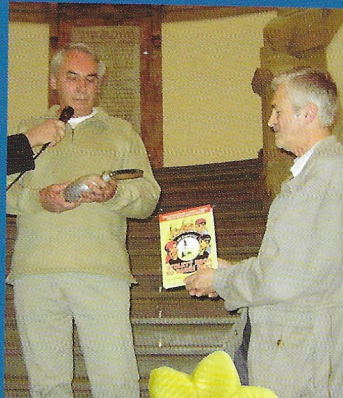
Ostravský Foglar Karel Líba. Tento Líbův přídomek není vůbec náhodný. Se svým vzorem a inspirátorem Jaroslavem Foglarem měli mnoho společného. Především to, že, vedle neobyčejné vůdcovské a vychovatelské obětavosti, kterou po desetiletí, den co den věnovali svým oddílům, za sebou zanechali hlubokou a trvalou stopu ve stovkách životů jejich odchovanců.

to nazývalo „Káčata“) a v roce 1943 na základě náboru dětí do Kuratoria mládeže se stal jedním ze čtyř vedoucích, kteří patřili pod Lubomíra Motana, který byl spojkou mezi nimi a legendárním skautským vedoucím Vládou Čermákem. V průběhu válečných let se zapojil do ilegální činnosti podzemní skautské organizace. Četa pod Karlovým vedením se scházela na hřišti u kina Oko na Slezské Ostravě (v blízkosti dnešního mostu Miloše Sýkory) a podnikala výpravy do okolí Vratimova. Po osvobození se Karlova četa přeměnila na 49. oddíl Junáka v Ostravě. Po návratu z vojenské služby došlo v důsledku únorových událostí roku 1948 k zákazu junácké činnosti. Karel byl vyslýchán Státní bezpečností a hledal východisko, jak oddíl zachránit. Za pomoci rodičů oddílových hochů a spolupracovníků z koksovy začlenil svůj oddíl do dělnické tělovýchovné jednoty v Přívoze, kde setrval téměř 50 let. Tělovýchovná jednota s původním názvem Generála Svobody později změnila několikrát název – nejdříve na TJ Baník Vítězný únor, v 70. letech pak na TJ Vítězný únor a v 90. letech na HTJ Odra. V roce 1950 přibral do oddílu svého přítele Boleslava Moravce – Slávu včetně jeho oddílu Třícítka. Se Slávou pak vedl oddíl BVÚ do roku 1967–1968. Oddíl měl průměrně 60–70 členů ve věku od 10 do 20 let. Oddíl každoročně jezdil na tábor nepřetržitě od roku 1946 na různá místa, nejčastěji do Pochně u Karlovic v okrese Bruntál. Vybudoval jeden z neznámějších chlapeckých oddílů v Ostravě a v širokém okolí.

Oddílu věnoval doslova celý svůj život. Schůzky ve staré klubovně byly vždy v úterý, ve středu a ve čtvrtek. Když ještě nebyly volné soboty (asi do roku 1968), jezdil s oddílem na výpravy s přenocováním v sobotní poledne, na jednodenní výpravy zas v neděli časně ráno. A když byly volné soboty, víkend se zpravidla o další den prodloužil. A v neděli večer, po návratu

z výpravy, protože byl vášnivým fotografem, už vyvolával ve své malé komůrce v rodinném domku filmy a vyráběl fotografie pro oddílový Kompas. V pondělí dopsal události z výpravy do Kompasu, doplnil je fotografiemi a na schůzce v úterý již probíhalo hodnocení uplynulých událostí a určoval se plán na další období. Tak to bylo mnoho let po sobě. Ve své pozůstalosti zanechal stovky nádherných fotografií z těch dávných i nedávných let. Nespočetné hodiny věnoval péči o oddílový majetek, opravoval cely, opravoval teletiny, šil polní čepice, šátky, plavky „bikiny“, vedl oddílové účetnictví, jezdil objednávat slevy na dráhu do Čedoku nebo na hlavní nádraží, organizoval brigády kolem klubovny, na tělovýchovné jednotě a později i na Staré Pevnosti a pak na Nové Pevnosti, prostě všude byl, vše dokázal zorganizovat, pečlivě vedl bodování, docházku, kreslil a tvořil nádherné diplomky za bodování i za soutěže na Trináctkách, na srazech. Od března už organizoval táborové přípravy, sháněl materiál a zajišťoval opravy velkých věcí. I účast v prvomájových průvodech a pochodech „Po stopách ostravské operace“ dokázal proměnit v normální oddílový podnik! Tábory byly nabité programem a zážitky od rána do večera. A uměl pomoci i dalším oddílům. Nejtěsnější vazby udržoval s oddílem Sírius a také s plzeňskými Sovami (TOM TJ Favorit Plzeň, vedoucí Jan Kraus – Šiwo).

„JURA BUDE S NÁMI...“

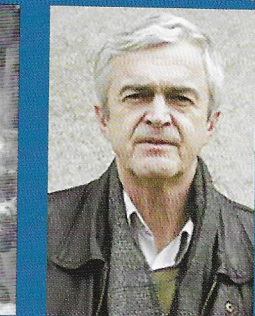

1

2

3

4

5

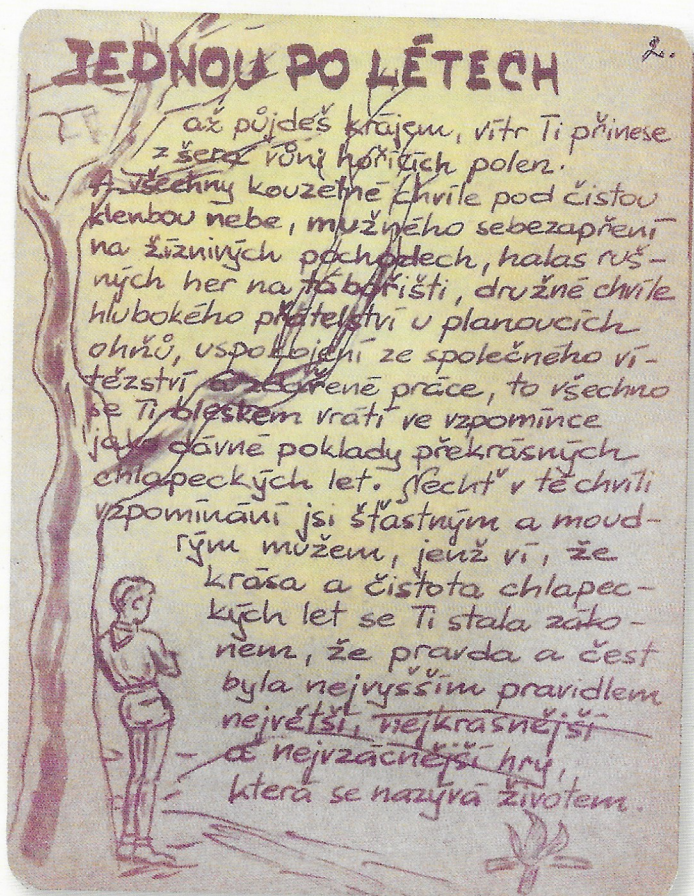

6

7

1. Pedro a Jura, křest knihy *Stoletý hoch od Bobří řeky*, 15. 5. 2007 v Muzeu hlavního města Prahy; 2. Jura s dětmi, Aničkou a Radkem, udělení čestného občanství města Poděbrady 3. 3. 2017; 3. Pocta generálu Františku Fajtlovi, 10. 6. 2001, Divadlo ABC; (zleva zpěvák Vráta Vyskočil, generál Jiří Fajtl, Jura Stegbauer, válečný fotograf, pplk. Ladislav Sitenský; 4. Jura s oddílem „Modrý šíp“, 1974; 5. Jura 2015 (foto: Marek Jodas); 6. Jura při rozhovoru s manželí Pospíšilovými a Michalem Lysým - Praha 2003; 7. Jura, Windy a Zdeněk Chlubný - Galerie Tvrdohlaví: Výpravy za dobrodružstvím, 7. 6. 2002 Praha

Ostrava 30. 3. 2021

Karel miloval rozkvetlé voňavé stráně, divizny a hvozdíky („slzičky Panny Marie“) patřily k jeho nejoblíbenějším květinám. Vášnivě rád jezdil na motocyklu, občas nás svezl. Byl pro nás prostě druhým tátou. Za svou odbojovou činnost za války byl oceněn Junáckým křížem, za činnost v oddíle a pro oddíl byl oceněn titulem „Vzorný občan Ostravy“ a „Vzorný cvičitel“ a „Zasloužilý cvičitel“. Rovněž byl oceněn „Zlatým březovým lístkem“ za celoživotní práci pro oddíly na Ostravsku. V průběhu let 1988-1994 postupně předal vedení oddílu Petru Mikovi - Akimovi. Po celou dobu bydlel v ulici Jezdiště č. 10 v Ostravě-Hrabové společně se svými rodiči. Po jejich smrti zde zůstal sám. Od roku 1996 se o Karla v jeho domku staral Luděk Boháč. Celý život vlastně nebyl nemocný. Až po svých sedmdesátých narozeninách si teprve začal stěžovat a marodit. Ale nedával to najevo. V roce 1998 vážně onemocněl a musel se podrobit operaci v Městské nemocnici na Fifejdách, kde se o něj starali lékaři, kteří bývali členy oddílu. V roce 2000 byl na svém posledním táboře jen pár dnů. Ze zdravotních důvodů se musel vrátit domů. V pátek, 28. července 2000, jej Luděk našel spícího. Bohužel nespál. - Karel odešel na poslední výpravu, ze které se už nevrátil... Pohřeb měl 10. srpna 2000 na Slezské Ostravě a jeho popel byl rozptýlen v Pochni, na jeho nejmilejších místech...